
DICHTERBIJ

Ik weet niet beter, en toch ...

Zijn woorden blijven onnavolgbaar. Ik ken hem 10 jaar en ben er nooit in geslaagd echt contact met hem te krijgen. Contact dat bestaat uit uitwisselen van emoties of wederzijds gedeelde opvattingen. Het lijkt alsof hij mijn woorden in zijn brein laat rondzolen. Ze roepen allerlei associaties bij hem op die ik vervolgens niet begrijp.

En toch lijkt hij me even te begrijpen op momenten dat hij stil is en de concentratie kan opbrengen om enkele woorden in zich op te nemen. Daarna trekt hij al m'n zinnen uit z'n verband en maakt er iets eigens van, iets wat ik maar niet kan begrijpen.

En toch, z'n ogen kijken me op zo'n moment aan en begint het bij me van binnen te knagen. Misschien wil ik niet weten waar het aan knaagt. Het is ook zo troosteloos. Zijn vervuilde kamer, zijn onverzorgde uiterlijk en die voortdurende onrust in zijn lijf. Jarenlang heeft hij alleen op zijn kamer gewoond. Hij heeft met niemand contact.

Eens zwierf hij over straat, gekweld door een psychose met geen enkele houvast. Hij werd korte tijd opgenomen en op medicijnen ingesteld. Daarna trok hij zich weer terug in zijn eigen kamer. Toen ik enkele maanden later kennis met hem maakte, moest ik tot m'n enkels in de troep door zijn kamer. In de hoek van de kamer lag een matras spreekwoordelijk te schimmelen. En steeds had hij die woeste blik in zijn ogen. Ik bleef op afstand. Twee jaar bleef ik zoeken en mezelf afvragen waar het naar toe moest. Een korte opname in de psychiatrie brak hij abrupt af.

Hij werd er alleen maar psychotischer van. Dan maar rechtstreeks in een beschermende woonvorm. Nooit wilde hij er naar terug. Zijn psychose nam woeste hoogten aan.

De paniek had de boosheid in zijn ogen verdreven. Hij trok zich terug in zijn isolement. Hij kon anderen niet om zich heen verdragen.

En toch, in al die jaren bleef ik denken dat hij meer contact wilde, dat hij eenzaam was. Misschien wilde ik dat bij hem zien omdat ik dat alsmaar dacht. En dus zag ik dat in zijn ogen, die alsmaar berustender werden.

In de twee jaar daarna mocht ik iemand van de thuiszorg introduceren die hem in praktische zin kon helpen. Nu was er tenminste iemand die hem hielp bij het douchen. Ik was opgelucht want ik stond er niet meer alleen voor.

Met de schoonmaker maakte ik wel eens een afspraak om het over onze klant te hebben. Het bleef delen van contact-armoede.

En toch, na al die tijd, ben ik gaan denken dat hij zijn leven zo het liefst wil leven. Hij zegt het niet maar laat het in de schaarse momenten weten. Dan vertelt hij dat de Chinees, waar hij zijn eten dagelijks haalt, heeft gezegd dat hij niet in de krant moet gaan lezen want daar komt geen goeds van. Gelukkig gebruikt hij geen alcohol en gebruikt hij geen drugs.

Hij zoekt af en toe zijn broer op om met hem een onmogelijk gesprek te voeren. Hij snapt zijn broer niet en is blij dat hij weer thuis is. Alleen.

En ik blijf maar denken dat dit zijn leven is.

Gerard Lohuis

Een lesje masochisme

De t.v. staat iedere avond aan. Sinds zijn vrouw dood is, wordt de eenzaamheid, die ook al tijdens haar leven aanwezig was, voelbaar. Ze konden niet met en ze konden niet zonder elkaar.

Wat kreeg hij vaak op z'n donder en moest hij het verbaal kanon-geschutter over zich heen dulden. Even vaak had hij gegrepen naar de daad van suicide, om haar tot kalmte te manen.

Als niet beter wetende hulpverlener had ik meerdere keren geprobeerd om ze met elkaar te verzoenen. Zonder therapeutisch resultaat. Behalve dan het feit dat ik als bliksemafleider kon fungeren en ze met elkaar op dezelfde rails rijdende hield.

Nu kom ik nog enkele keren per jaar bij hem en vertelt hij me uitvoerig hoe zeer hij zijn vrouw mist. Hij is slecht ter been en komt nauwelijks verder dan de winkel op de hoek. Zijn poedel is zijn trouwe metgezel geworden en dwingt hem om af en toe de neus buiten de deur te steken.

Zijn benen, ach dat begrijp ik toch wel, die hebben hem al jaren geleden in de steek gelaten.

De spullen in zijn kamer zijn na de dood van zijn vrouw onveranderd op dezelfde plek blijven staan. Hij leeft met haar in het verleden. Hij is voor de rest van zijn leven schatplichtig aan zijn vrouw. Hij hield toch zo van haar, ook al had ze soms haar buien. Als ik hem dan peinzend aan kijk, roept hij verwijtend "jij moet weten wat ik bedoel". Nee, een gesprek van veel woorden is hem niet toevertrouwd.

In het dossier stond zijn vrouw beschreven als een tirannieke, sadistische vrouw. Zijn karakter laat zich raden.

Gelukkig is zijn kleinkind naast hem komen wonen. Niet dat hij er iets aan heeft maar "je weet wel, toch vertrouwd". Ze doet niets voor hem maar dat is voor hem al genoeg.

Vanavond zal hij weer t.v. kijken. Het is toch wat.

Ik weet wat me te doen staat en mompel "het is ook allemaal niet zo gemakkelijk".

"Precies wat je zegt, het is verschrikkelijk moeilijk".

Gerard Lohuis

Leugens

Ik kan niet leven
met mijn ogen dicht.
En daarom kan ik niet
volwassen worden.

Marlieke de Jonge

Gemiste kans

Als het donker komt....
Dreigend,
de zwarte wereld
die jij niet ziet,
maar mij
gevangen houdt.

Als het donker komt....
Het zwarte niets,
de wereld van die
jij zegt dat niet is
die ze
satan noemen.

Als het donker komt....
Over mij
en ik verdwijnt,
wat jij niet ziet
die zegt
dat je me helpen wilt.

Als het donker komt....
En mij
versnippert, versplintert,
verstikt en vernietigt,
mij trekt
in de andere werkelijkheid.

Als het donker is
tenslotte....
Heb jij niet gezien,
omdat het niet is.
Zeg jij
dat ik psychotisch ben.

Marlieke de Jonge